

FACULTAT DE VETERINÀRIA DE BARCELONA

CURS 2006-2007

LLICENCIATURA DE VETERINARIA

1- DADES DE L' ASSIGNATURA

ASSIGNATURA	OFTALMOLOGIA
CODI	21237
CURS	4rt
QUATRIMESTRE	primer
CREDITS	3,0
CREDITS TEORICS	1,5
CREDITS PRACTICS	1,5

2- DADES DEL PROFESSORAT

DEPARTAMENT RESPONSABLE:
MEDICINA I CIRURGIA ANIMALS

PROFESSORS RESPONSABLES	DESPATX	TELEFON	E-MAIL
Teresa Peña Giménez	V0-357	93.581.19.44	teresa.pena@uab.es

ALTRES PROFESSORS	DESPATX	TELEFON	E-MAIL
Marta Leiva	V0-363	93.581.15.12	marta.leiva@uab.es
Lola Torres Caballero	V0-363	93.581.1387	Mariadolores.torres@uab. es

3- OBJECTIUS DE L' ASSIGNATURA

OBJECTIUS DE L' ASSIGNATURA

Al final del curs l'alumne ha de:

- Conèixer les tècniques de diagnòstic aplicades a l'oftalmologia veterinària
- Conèixer el protocol de diagnòstic oftalmologic
- Conèixer i fer servir adequadament la terminologia específica de l'especialitat
- Iniciar-se a l'ús de les tècniques de diagnòstic mes comuns i assequibles per qualsevol veterinari
- Conèixer les patologies oculars mes freqüents, la seva simptomatologia, diagnòstic i tractament
- Conèixer les tècniques de cirurgia oftàlmica mes freqüents, les seves indicacions i pronòstic

4- PROGRAMA

CLASSES TEORIQVES

- Tema 1. **EXPLORACIÓ OFTALMOLOGICA.** Protocol d'exploració. Test de Schirmer. Colorants vitals. Avaluació de reflexes. Oftalmoscopia directa i indirecta. Tonometria. Gonioscopia. Cultius i biòpsies conjuntivals. Angiografia fluoresceïnica. Electroretinografia.
- Tema 2. **ANNEXES OCULARS I. PARPELLES.** Repàs anatòmic i funcional. Anomalies congènites. Anomalies funcionals. Blefaritis. Cirurgia de parpelles. Ferides. Tumors.
- Tema 3. **ANNEXES OCULARS II. MEMBRANA NICTITANT.** Repàs anatòmic i funcional. Luxació de la glàndula accessòria. Ferides. Eversió. Inversió. Inflamacions. Tumors.
- Tema 4. **ANNEXES OCULARS III. CONJUNTIVA.** Repàs anatòmic i funcional. Conjuntivitis. Tumors
- Tema 5. **ANNEXES OCULARS IV. APARELL LLAGRIMAL.** Repàs anatòmic i funcional. Composició de la pel·lícula llagrimal. Anomalies congènites de drenatge. Dacriocistorinostomia. Conjuntivorrinostomia. Dèficit de secreció llagrimal. Queratoconjuntivitis seca. Transposició del conducte de Stenon.
- Tema 6. **CORNEA.** Repàs anatòmic i funcional. Anomalies congènites. Queratitis específiques e inespecífiques. Ulceres de cornea i descemetoceles. Distrofies i degeneracions corneals. Tumors. Embenats protectors de la cornea. **ESCLEROTICA.** Estafilomes i tumors esclerals. Escleritis. Episcleroqueratitis.
- Tema 7. **UVEA.** Repàs anatòmic i funcional. Afeccions congènites. Uveitis. Quistes. Tumors.
- Tema 8. **GLAUCOMA.** Producció i drenatge de l'humor aquós. Etiopatogenia. simptomatologia. Diagnòstic. Tractament mèdic i quirúrgic.
- Tema 9. **CRISTALLI.** Repàs anatòmic i funcional. Esclerosis lenticular. Cataractes: etiologia, diagnòstic, evolució , tractament i pronòstic. Luxació de cristallí: etiologia, diagnòstic, tractament i pronòstic.
- Tema 10. **VITRI I COROIDES.** Anomalies congènites. Degeneracions. Uveitis posteriors.

Tema 11 **RETINA**. Repàs anatòmic, histològic i funcional. Exploració normal. Variacions fisiològiques. Anomalies congènites. Atrofia progressiva de retina. Despreniment de retina.

Tema 12. **ORBITA I GLOBO**. Traumatismes. Protrusió del globo. Panoftalmia. Abscés retrobulbar. Cel·lulitis orbitaria. Tumors. Procediments quirúrgics; enucleació, exenteració, evisceració i orbitotomia.

Tema 13. **OFTALMOLOGIA EQUINA**. Peculiaritats de la exploració oftalmològica. Maneig i tractament de malalties oculars. Alteracions oculars més freqüents.

PRACTIQUES	Tipus	Durada
Introducció a la cirurgia oftàlmica	Laboratori	1:30 h
Exploració oftalmològica II	necropsia	2:00 h
Diagnòstic diferencial de "l'ull vermell"	Seminari	2:00 h
1 Mòdul de pràctiques d'especialista	Pràctica clínica	10:00 h

BIBLIOGRAFIA

LLIBRES

- Barnett. K.C. "Atlas de oftalmología veterinaria". Grass ediciones. Barcelona.1992. (Bo per tenir idea de l'aspecte de les lesions)
- Barnett. K.C. i cols. "Color atlas and text of equine ophthalmology". CV Mosby/Wolf.1995. (Fotos molt bones d'oftalmologia equina)
- Barnett. K.C. "Veterinary Ophthalmology". Mosby. London. 1997.
- Barnett,K.C.; Sansom J.; Heinrich "Canine Ophthalmology. An Atlas and Text". Elsevier Ltd. England 1ª Ed. 2002 (Llibre senzill amb moltes fotos. Hi ha una traducció al castellà amb molts errors)
- Brooks,D.E. "Ophthalmology for the Equine Practitioner". Made Easy Series. Teton NewMedia.2002. (Es un llibre molt senzill i pràctic d'oftalmologia de cavalls. Es petit , fàcil de consultar, de lectura entretinguda i econòmic).
- Clerc B. "Atlas d'Ophthalmologie du Chien et du Chat". Ed Point Veterinaire. 2006. (Bones fotos i econòmic. Pels que podeu llegir en francès).
- Cutler, Tim J. "Updates in Ophthalmology". Veterinary Clinics of North America. Equine Practice. August 2004 (Es un llibre econòmic i senzill. Un resum de oftalmologia de cavalls)
- Gelatt. Kirk N. "Veterinary Ophthalmology" Second edition. Lea & Febiger. Philadelphia. 1991.
- Gelatt. Kirk N "Veterinary Ophthalmology" Third edition. Lea & Febiger. Philadelphia. 1999. (Es la "bíblia" de l'oftalmologia veterinària. Es un llibre molt complet. Difícil de transportar. Es una mica car. Sortirà la 4ª edició a principis del 2007).
- Gelatt, Kirk N. "Essentials of Veterinary Ophthalmology". Lippincott Williams & Wilkins. Baltimore, Maryland 2000. (bon llibre pels estudiants, es un resum de la "bíblia")
- Gelatt. Kirk N & Gelatt J.P. "Handbook of Small animal Ophthalmic Surgery". VOL 1: Extraocular procedures. Edi. Pergamo. N.Y.1994
VOL 2: Corneal and intraocular procedures. Edi. Pergamo. N.Y.1995 (senzill, només parla de tècniques quirúrgiques. Hi ha una edició més nova en un sol volum).

- Gilger, Brian C. "Equine Ophthalmology" de Elsevier Saunders 2005. (Es un llibre molt bo d'oftalmologia de cavalls, el millor publicat fins ara al nostre parer)
- Helper. Lloyd C. "Magrane's Canine Ophthalmology" Fourth edition. Lea & Febiger. Philadelphia. 1989. (es un històric)
- Ketring Kerry L.; Glaze. Mary B. "Atlas of Feline Ophthalmology" Veterinary Learning Systems. Trenton, New Jersey. 1994. (fotos molt bones)
- Lavach. "Large animal Ophthalmology". The C.V. Mosby Company. St. Louis. 1990. (Està bastant desfasat, ha estat "l'únic" llibre d'oftalmologia de cavalls durant molts anys).
- Martin, Charles L. "Ophthalmic Disease in Veterinary Medicine" de Manson Publishing. 2005 (Llibre senzill i molt bo pels estudiants. Preu assequible)
- Millichamp, Nicholas J. "Ophthalmology". The Veterinary Clinics of North America. Exotic Animal Practice. May 2002. (Pels que esteu interessats en animals exòtics. Veureu que anatomia i fisiologia son molt diferents. Es un llibre molt resumit però bastant bo)
- Petersen-Jones Simon M. & Crispin Sheila M. "manual of Small animal Ophthalmology". British small animal Veterinary association. 1994. (llibre senzill pels estudiants)
- Severin Glenn A. "Severin's Veterinary Ophthalmology Notes". Third edition. Fort Collins. Colorado. 1995. (Llibre d'apunts econòmic, senzill i molt bo per a estudiar)
- Slatter. "Fundamentals of Veterinary Ophthalmology" Second edition. W.B. Saunders company. Philadelphia. 1990 (es un històric)
-
- Slatter D. "Fundamentals of Veterinary Ophthalmology" Third edition W.B. Saunders company. Philadelphia, 2001 (de lectura molt assequible. Sortirà la quarta edició, molt millorada, a principis del 2007).
- Slatter. "Textbook of Small Animal Surgery". Second edition. Volume 2. Section 10. W.B. Saunders Company. Philadelphia. 1993.
- Stades,F.C.; Wyman M.; Boevé M.H.; Newmann W. "ophthalmology for the veterinary practitioner". Schlülersche. 1998. (Es un llibre senzills i assequible.

La traducció al castellà te errors greus, no recomanable per consultes serioses.)

- Walde, I.; Schaffer E.H.; Köstlin R.G. "Atlas de Oftalmología Canina y Felina" Grass ediciones. Barcelona. 1ª edición 1990, 2ª edición 1997. (es un atlas de petits animals amb una mica de introducció teòrica molt bo, el millor es l'edició original en alemany, la traducció al castellà té moltes deficiències. Aviat sortirà la tercera edició).

Com a norma general recomanem comprar i llegir els llibres en la seva llengua original. L'oftalmologia té un vocabulari i característiques molt específiques. La immensa majoria de les vegades els llibres estan traduïts per gent que no son especialistes en oftalmologia. Les petites interpretacions del que tradueixen sense entendre donen com a conseqüència errors molt importants. D'altra banda es imprescindible llegir en angles per estar al dia en qualsevol especialitat científica.

- **REVISTES**

- Barnett K.C.; Rossdale and Janette F. Wade. "Equine Ophthalmology II" Equine Veterinary Journal. Supplement 10, R & W. Publications. Newmarket Ltd. September 1990.
- Practique medicale & Chirurchicale de l'animal de compagnie. "Ophtalmologie du chat" N° especial. CNVSPA. Paris 1989.
- Practique medicale & Chirurchicale de l'animal de compagnie. "Ophtalmologie du chien" N° especial. CNVSPA. Paris 1992.
- "Ophtalmologie chez les Carnivores Domestiques" Recueil de médecine Vétérinaire. Ecole d'Alfort. Paris. 1989.
- Progress in veterinary & Comparative ophthalmology. Veterinary Practice Publishing Company Publication. Santa Barbara. California. Trimestral. Nota: només números antics. Ha canviat de nom i de editorial i ara es diu veterinary ophthalmology.
- Veterinary Ophthalmology. Blackwell Science. Bimensual. Accessible online a la facultat.

- **CD-ROM**

- Meunier, V. "Ophtalmologie du chien et du chat". Production pinter. Paris.1995
-

NORMES D'AVUACIÓ

L'assistència a tot el programa pràctic es obligatòria. Si l'alumne te una falta haurà de realitzar un examen pràctic eliminadori per poder presentar-se al teòric. Es igualment obligatori assistir al mòdul de especialistes per aprovar l'assignatura.

Es valorarà l'assistència i el comportament (interès, preguntes...) a pràctiques, classe i a les consultes del mòdul hospitalari i es posarà nota. La valoració positiva podrà suposar de 0,5 a 1 punt d'augment de la nota final (sobre 10).

L'examen teòric constarà de preguntes curtes en nombre proporcional a les classes impartides per cada professor, sent necessari un 60% dels punts per poder superar l'assignatura.

ALTRES INFORMACIONS

Els grups reduïts de pràctiques estan pensats pel seu màxim aprofitament. Per aquest motiu, i per afavorir la docència, no estarà permesa l'entrada a mes persones del nombre indicat a cada pràctica. Totes les pràctiques es faran en més d'una setmana per afavorir l'assistència dels estudiants que tinguin mòduls.

La nomenclatura en oftalmologia es especialment complexa i el seu coneixement es imprescindible per al correcte seguiment de les classes. Es per això que us facilitem una llista amb la nomenclatura més freqüent i la seva definició. Es molt important que us la estudeu abans de l'inici del programa teòric. Es de la mateixa importància que feu un repàs de la anatomia del globus ocular i dels seus annexes.

